

INNHALD

Møreforsking	3
Styret si beretning	4
Resultatrekneskap	8
Balanse	9
Notar	11
Revisjonsmelding	14
Møreforsking Volda	16
Møreforsking Marin	20
Møreforsking Molde	24

MØREFORSKING

Møreforsking driv forskning innan samfunnsplanlegging, velferd, logistikk, nærings- og transportøkonomi, og anvendt forskning og utviklingsarbeid retta mot marine og maritime næringar. Vi tek på oss oppdrag for kundar innan næringsliv og offentleg sektor både regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Møreforsking har eit tett fagleg og forskingsmessig samarbeid med dei tre høgskolane i Møre og Romsdal, og er deira hovudreiskap for handtering av eksternt finansierte forskingsoppdrag. Møreforsking er ein del av den nasjonale instituttsektoren, men har samstundes eit særleg ansvar for å arbeide med forskning og kompetanseoverføring til næringsliv, lokalmiljø og offentleg forvaltning i Møre og Romsdal. Møreforsking har eit allment føremål for si forskingsverksemd.

ORGANISASJON

Konsernet Møreforsking er sett saman av morselskapet Møreforsking AS og dotterselskapet Møreforsking Molde AS. Møreforsking AS har forskingsavdelingar i Volda og Ålesund, og eig 51% av aksjane i dotterselskapet Møreforsking Molde AS, medan Høgskolen i Molde eig 49%.

Møreforsking AS sine eigarar er Møre og Romsdal fylke (36%), Høgskolen i Molde (18%), Høgskulen i Volda (18%), Høgskolen i Ålesund (18%) og Stiftelsen Møreforsking (10%).

VISJON

Møreforsking skal utføre kritisk og uavhengig forskning med høg kvalitet. Dette skal kjenneteikne alle delar av verksemda vi driv. Visjonen vår er:

“Ny kunnskap til nytte”

IDÉ FOR VERKSEMDA

Møreforsking skal skape meirverdi for samfunnet, kundane og høgskolemiljøa gjennom å utvikle, formidle og bruke tverrfagleg, aktuell kunnskap. Vi skal levere oppdragsbaserte forskings- og utviklingstenester på fagområde som er forankra i høgskolane i Møre og Romsdal. Møreforsking skal delta i, hente frå og bidra til forskingsfronten nasjonalt og internasjonalt. Vi skal bidra til ein god flyt av forskingsbasert kunnskap mellom næringsliv, offentleg sektor, undervising og forskning i Møre og Romsdal. Vår styrke skal vere tverrfagleg, anvendt forskning og formidling.

MÅLPLAKAT:

Møreforsking skal i samspel med våre eigarar auke kapasiteten i regionen til å drive forskning og forskingsbasert kunnskapsformidling av høg kvalitet. Vi skal utvikle og formidle ny kunnskap som er til nytte, for å skape verdiar og bærekraftige samfunn. Vi skal ha ein tydeleg profil og eit omdømme som eit leiande kunnskapsmiljø på og for Nordvestlandet.

STYRE – LEDELSE – ADMINISTRASJON

MØREFORSKING AS

Bjørn Berge, Hydro Sunndal (leiar)
Rune Garen, Rolls Royce Marine AS (nestleiar)
Bergljot Landstad, Møre og Romsdal fylke
Martin Risnes, Høgskolen i Molde
Anne Øie, Høgskulen i Volda
Anne Stene, Høgskolen i Ålesund
Margareth Kjerstad, Møreforsking Marin (tilsette)
Randi Bergem, Møreforsking Volda (observartør)
Jan Husdal, Møreforsking Molde AS (vara tilsette)

LEDELSE – ADMINISTRASJON

Roar Tobro, direktør (frå 01.01.2008)
Anne Aarskog, førstekonsulent (permisjon frå 01.12.2008)
Siv Katrin Alnes, førstekonsulent (frå 01.12.2008)
Marit Eliassen, konsulent
Terje Bach, kompetanseregler Nordmøre (frå 01.12.2008)

STYRET SI BERETNING

Møreforsking AS tok frå 01.01.2008 over verksemda til Stiftelsen Møreforsking. Dette markerte avslutninga på ein lang prosess med mål å finne ei betre organisering av Møreforsking, og eit ønskje om å knytte meir direkte band til dei tre høgskolane i Møre og Romsdal. Stiftelsen Møreforsking har frå same tid eige av aksjar i Møreforsking AS som einaste føremål. Omorganiseringa vart endeleg godkjend av Stiftelsestilsynet den 23. januar 2008.

Aksjane i Møreforsking AS er eigd av Møre og Romsdal fylke (36%), Høgskolen i Molde (18%), Høgskulen i Volda (18%), Høgskolen i Ålesund (18%) og Stiftelsen Møreforsking (10%). Gjennom aksjonæravtalen mellom aksjonærane i selskapet vart det slått fast at "selskapet skal ha ei fagleg forankring i fagmiljøa ved dei tre høgskolane som er aksjonærer i selskapet og fungere som høgskolane sin hovudreiskap for handtering av eksternt finansiert forskning". Den nye organiseringa legg grunnlag for utvikling av eit samla sett sterkare, meir robust og konkurransedyktig forskingsmiljø i Møre og Romsdal.

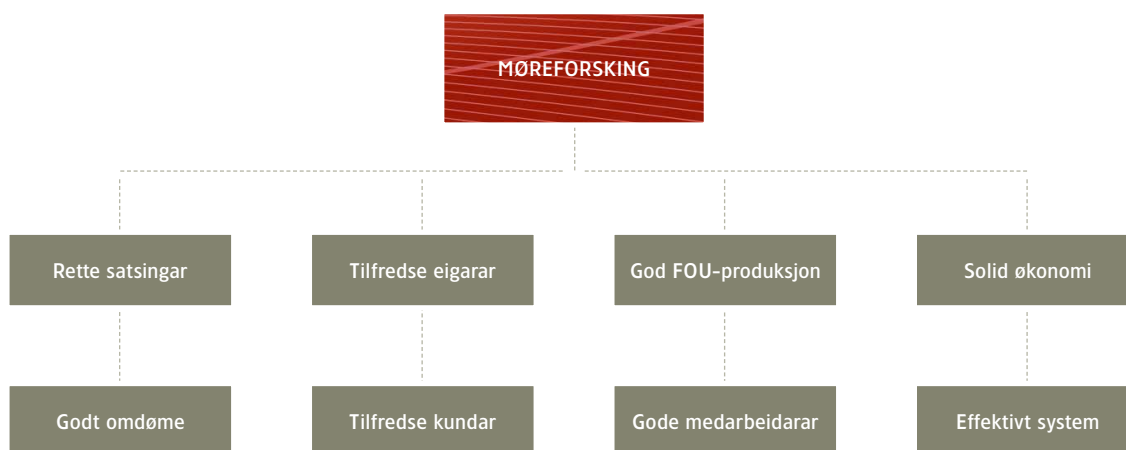
Konsernet Møreforsking er sett saman av morselskapet Møreforsking AS og dotterselskapet Møreforsking Molde AS. Møreforsking AS sitt hovudkontor ligg i Volda og vi har forskingsavdelingar i Volda og Ålesund, dotterselskapet ligg i Molde. Dotterselskapet Møreforsking Molde AS er eigd med 51% av Møreforsking AS medan Høgskolen i Molde eig 49%.

Møreforsking driv forskning innan samfunnsplanlegging, velferd, logistikk, nærings- og transportøkonomi, og anvendt forskning og utviklingsarbeid

retta mot marine og maritime næringar. Vi tek på oss oppdrag for kundar innan næringsliv og offentleg sektor både regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Konsernet Møreforsking hadde i 2008 eit høgt aktivitetsnivå og god oppdragsdekning. Omsetnaden auka med 25% og bemanninga med 15% samanlikna med verksemda til Stiftelsen Møreforsking i 2007. Etterspurnaden etter forskingstenester og kompetanse frå næringsliv, lokalmiljø og offentleg forvaltning var god, og den viktigaste flaskehalsen var kapasiteten i det samla kunnskapsmiljøet som høgskolane og Møreforsking utgjer. Styrking av det faglege og operative forskings-samarbeidet mellom høgskolane og Møreforsking har difor hatt høg prioritet.

Møreforsking arbeidde i 2008 fram ein ny strategi. For å sikre at vi går i rett retning og når dei måla vi har fastsett i strategien, måler vi prestasjonane våre på desse områda:

MEIR SAMARBEID MED HØGSKOLANE

Dei tre høgskolane i Møre og Romsdal og Møreforsking utgjer samla eit kunnskapsmiljø med ca 450 tilsette i fagstillingar. Høgskolane vart gjennom omorganiseringa direkte eigarar i Møreforsking, og er våre viktigaste faglege samarbeidspartnarar. Møreforsking skal spegle høgskolane sine faglege profilar, og fungere som deira eining for eksternt finansierte forskingsoppdrag. For å møte ein veksande marknad, er utfordringa å auka kapasiteten i regionen til å drive forskning og forskingsbasert kunnskapsformidling, og Møreforsking har i 2008 lagt vekt på å styrke det faglege og operative samarbeidet på kvart campus. I tillegg til å auke bemanning i eigen regi, har talet på tilsette frå høgskolane som deltek i prosjektsamarbeid auka.

Ei viktig side av dette er eit tettare strategisk samarbeid med høgskolane om å realisere faglige satsingar, og å utvikle felles forskingsfelt. Slike prosessar vart sett i gang både i Volda, Ålesund og Molde.

Ei tett kopling mot høgskolane, det regionale næringsliv og andre brukarar er viktig som plattform for å samarbeid med leiande internasjonale og nasjonale fag- og forskingsmiljø.

VIKTIGE SATSINGAR

Møreforsking auka i 2008 aktiviteten retta mot næringslivet. Dette var mellom anna eit resultat av VRI Møre og Romsdal, som i 2008 hadde sitt første fulle driftsår. VRI-programmet er Forskringsrådet si hovudsatsing for auka forskning og innovasjon i regionane. I Møre og Romsdal er VRI retta mot marin og maritim næring, og involverer både Møreforsking og dei tre høgskolane i fylket. Gjennom VRI har kompetansemeklarane besøkt over 60 bedrifter i løpet av 2008. Det vart sett i gong 37 forprosjekt, og fleire av desse er ført vidare som hovudprosjekt med finansiering frå NFR, IN og andre. Gjennom ulike personmobilitetstiltak vert viktig spisskompetanse overført til høgskolane frå næringslivet og andre FoU-miljø. Fleire studentar og nyutdanna har fått verdifull praksis i bedriftene. Bedrifter og fagfolk i Møreforsking og ved høgskolane har gjennom VRI bygd nettverk som gjev nyttig utveksling av erfaringar og kunnskap. Fleire av aktivitetane skjer i samarbeid med andre fylke. Møreforsking har prosjektansvaret for VRI Møre og Romsdal, i tillegg til eit eige forskarprosjekt som går parallelt med satsinga.

Møreforsking ønskjer å bidra til auka forskingsaktivitet på Nordmøre. Vi fekk difor i 2008 på plass ein eigen medarbeidar i Kristiansund knytt til VRI Møre og Romsdal. Målet er å gi bedrifter på Nordmøre enklare tilgang til FoU-kompetanse innan marine og maritime næringar og i petroleumsnæringa.

FOU-PRODUKSJON

Møreforsking driv både grunnforskning og anvendt forskning organisert gjennom oppdrag. Det er tett samanheng mellom grunnforskning, anvendt forskning og oppdragsretta verksemd. Oppdragsretta verksemda er viktig for å formidle og ta i bruk kunnskap som vert utvikla gjennom grunnforskning. Enda viktigare er det at brukarkontakta som oppdrags-

verksemda gir, avdekkjer nye problemstillingar og kunnskapsbehov som kan forast attende til grunnforskning. Oppdragsverksemda skaffar viktig datagrunnlag og empiri, som grunnforskninga er heilt avhengig av for å kunne utvikle ny kunnskap. Den delen av verksemda som har grunnforskingskarakter var i 2008 på 42%.

Høgskolane sin eigarskap i Møreforsking AS bidreg til å bygge og forsterke denne "sirkelen" til gjensidig nytte, mellom anna slik at høgskolane skal kunne drive meir FOU-basert undervising.

Langsiktig kunnskapsbygging skjer mellom anna gjennom strategiske instituttprogram, med finansiering frå Forskringsrådet. Møreforsking i Volda avslutta i 2008 sitt strategiske instituttprogram innan "Kommunikativ planlegging og utvikling", medan Møreforsking Molde i 2008 starta opp eit nytt strategisk instituttprogram innan nytte-kostnadsanalyser.

Møreforsking er eit av 51 norske forskingsinstitutt som mottek grunnløyving frå Forskringsrådet, og dette utgjorde i 2008 NOK 2,2 mill, tilsvarende 5,2% av samla driftsinntekter i konsernet. I tillegg løyva Møre og Romsdal fylke eit tilskot på NOK 1,4 mill. Desse midla finansierer grunnleggjande, kompetanseutvikling og fagleg fornying av forskarstaben, kvalitetssikring av forskingsresultat, publisering og formidling i form av vitenskaplege artiklar, nettverksbygging og internasjonisering, samt doktorgradsutdanning innanfor instituttet sine forskingsområde. Høgskolane og Møreforsking samarbeider om publisering gjennom felles skriftseriar. Desse seriane er meinte å vere eit supplement til det som vert utgitt på nasjonale og internasjonale forlag og i ulike tidsskrift. Mange av dei oppdraga som blir gjort i Møreforsking, legg grunnlaget for vitenskapleg publisering i regi av høgskolane.

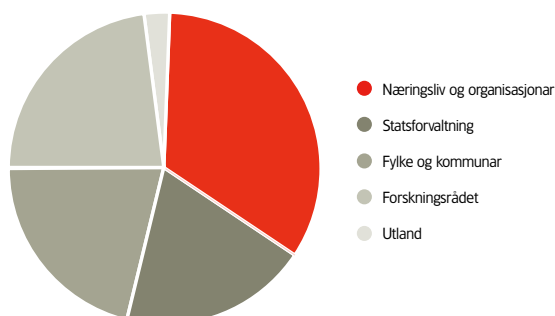
Alle rapportar frå oppdrag som ikkje er graderte vert lagt ut og kan lastast ned fritt på våre heimesider. Det vart publisert 58 forskings- og arbeidsrapportar i 2008 i eigen regi og 5 rapportar i samarbeid med andre forskingsmiljø. Dette er på nivå med året før.

Stor oppdragstilgong og mange nyttilsette gjorde at produksjon målt i vitenskaplege publiseringar var låg i 2008, med berre 2 vitenskaplege artiklar og 3 artiklar i fagbøker og tidsskrift. Vi ønskjer å styrke den vitenskaplege produksjonen framover, og det vart sett i gong arbeid med ei rekke vitenskaplege artiklar som vil bli publisert i 2009 og 2010.

TILFREDSE KUNDAR

Møreforsking auka i 2008 omsetnaden med 8,5 mill kroner. Denne auken kom særleg frå næringsretta prosjekt i samarbeid med regionale bedrifter, og andelen av inntektane som kjem frå næringslivet auka frå 24% i 2007 til 33% i 2008. Møreforsking hentar framleis hovudtyngda av oppdraga frå den nasjonale marknaden. Hos både Møreforsking Molde og Møreforsking Volda kjem mesteparten av oppdraga frå kundar utanom Møre og Romsdal, der særleg ulike departement og direktorat er viktige brukarar. Av ein samla omsetnad på 42 mill kroner var 89% oppdragsinntekter, som var slik fordelt mellom ulike kundegrupper:

OPPDRAKSINNTEKTER 2008

Møreforsking hadde 181 ulike prosjekt under arbeid i 2008. Størrelsen på prosjekta auka med gjennomsnittleg 50%. Større prosjekt gir betre vilkår for fagleg fordjuping og langsiktig kunnskapsbygging.

OMDØMME:

Møreforsking deltok i 2008 i ei måling av omdømme hos leiarar i regionale bedrifter og offentlege etatar. Undersøkinga viste at Møreforsking har eit rimeleg godt omdømme, med god kvalitet på tenesene, og medarbeidarane blir oppfatta som dyktige. Arbeidsplassen framstår som attraktiv. Leiarane har høg tillit til Møreforsking, og vi gjer det særleg godt innanfor samfunnsansvar og etikk. Vårt svakaste punkt omdømmemessig er økonomi. Leiarane oppfattar økonomien som middels god og oppfattar ikkje Møreforsking som eit selskap i vekst.

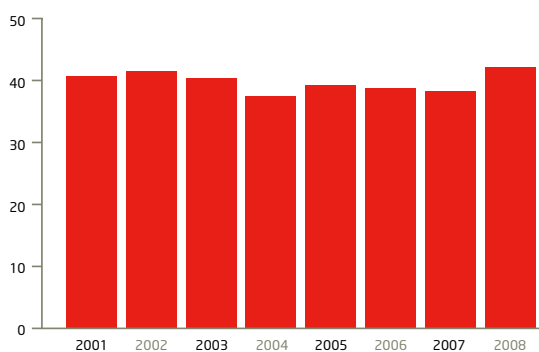
Tilsette i Møreforsking heldt 43 populærvitenskaplege foredrag eller presentasjonar i 2008. Vi var arrangør eller medarrangør på 8 ulike konferansar/seminar.

Møreforsking har som mål å styrke ekstern formidling og bli meir synlege som forskingsmiljø. Som ledd i dette utvikla vi i 2008 nye nettsider og ein ny grafisk profil.

GODE MEDARBEIDARAR

Det vart utført 42 årsverk ved Møreforsking i 2008. Dette er ein auke på 5 årsverk frå 2007. Heile auken var i forskarårsverk. Møreforsking fekk 11 nye medarbeidarar på plass i løpet av fjoråret. Ved utgangen av året var vi 53 tilsette, fordelt med 44 vitenskaplege og 9 administrativt tilsette (1 i permisjon ved årsskiftet). Ved utgangen av 2008 hadde vi 16 medarbeidarar med doktorgrad eller tilsvarande kompetanse. To arbeider med doktorgrad.

ÅRSVERK

Kjønnsbalansen ved instituttet er god, både blant forskarane og samla. 23 av dei tilsette er kvinner, og kvinner utgjer 43% av det vitenskaplege personalet. Det vert praktisert full likestilling i høve til alle stillingar og funksjonar i selskapet.

Møreforsking tok i 2008 initiativ til eit eige utviklingsprogram for forskingsleiarar retta mot høgskolane i Molde, Ålesund, Volda, Sogn og Fjordane, Vestlandsforskning, Møreforsking og Forskningsrådet. Dette programmet starta opp i 2009, og har 24 deltakarar med lik fordeling mellom kjønna. Programmet er eit viktig tiltak for å styrke kvinner sine moglegheiter til å gjere karriere som forskarar og for å rekruttere fleire kvinner til forskingsleing.

Ei viktig side av samarbeidet med høgskolane er utveksling av medarbeidarar mellom forskning og undervisning. Om lag 20 av våre medarbeidarar deltok i 2008 i undervisning, sensur og rettleingsarbeid ved høgskolane, samstundes som eit tilsvarande tal høgskoletilsette deltok i forskingsprosjekt i regi av Møreforsking. Fem er tilsett i bistilling. Det er eit mål å auke omfanget av slikt personalsamarbeid.

ARBEIDSMILJØ OG YTRE MILJØ:

Møreforsking driv eit systematisk HMS-arbeid med årlege gjennomgangar av fysisk og psykososialt arbeidsmiljø. Det har ikkje vore rapportert skadar eller ulykker knytt til verksemda eller dei tilsette i 2008. Samla sjukefråvær i konsernet var på 2,7 årsverk, som tilsvarer 6,3%. For Møreforsking AS var sjukefråværet 6,4%, mens det for Møreforsking Molde AS var 6,3%.

Møreforsking driv ikkje aktivitet som har negative følgjer for ytre miljø.

SKATT

Forskning har tradisjonelt vore rekna som allmenn-nyttig verksemd som har hatt fritak for skatt på inntekt og formue. SINTEF vart i i 2008 ilagt inntektskatt for åra 2001-2002. Som følgje av dette er skatteetaten i ferd med å gå gjennom skattestatusen til heile instituttsektoren. Skatt Midt-Norge påla i brev av 13. mars 2009 både Møreforsking AS og Møreforsking Molde AS å levere sjølvmelding frå og med inntektsåret 2008.

Rekneskapan for Møreforsking AS og Møreforsking Molde AS er som følgje av dette gjort opp med avsetjing for skatt.

ØKONOMI

Året 2008 var første år med ordinær drift i konsernet Møreforsking AS, og konsernrekneskapan har difor ikkje samanlikningstal. Samanlikningane som er gjort under er gjort med utgangspunkt i konsernrekneskapan til Stiftelsen Møreforsking STI frå 2007.

Omsetninga til konsernet Møreforsking auka i 2008 med 8,5 mill kr til 41,8 mill kr, dette var 5 mill over budsjett. Rekneskapan for konsernet syner eit ordinært resultat etter skatt og minoritetsinteresser på kr 694 187,-.

Konsernet hadde ein samla eigenkapital pr 31.12.2008 på NOK 15,1 mill (minoritetsinteresser inkludert). Dette gir ein eigenkapitalandel tilsvarande 32% av totalkapitalen. Av den langsiktige gjelda på NOK 11,9 mill er NOK 9,4 mill knytt til det forskingsfondet som Møreforsking vart tilført av Møre og Romsdal fylke ved stiftinga av selskapet i 2007.

Totalkapitalen i konsernet pr 31.12.2008 var på NOK 46,4 mill. Konsernet har ein samla likviditetsbeholdning på NOK 33 mill og dermed god evne til eigenfinansiering av investeringar i kompetanse og driftsmiddel.

MØRELSKAPET MØREFORSKING AS

Året 2008 var første år med ordinær drift i Møreforsking AS, og rekneskapen kan difor ikkje samanliknast direkte med tala for det same selskapet i 2007.

Resultatrekneskapen for 2008 viser eit ordinært resultat før skatt på kr 922.708,-. Ordinært resultat etter skatt var på NOK 653 481,-. Brutto omsetning i 2008 var på NOK 28,8 mill, som tilsvarar ein auke på NOK 8 mill i høve til den verksemda som Stiftelsen Møreforsking dreiv i 2007. Selskapet hadde pr. 31.12.2008 ein eigenkapital på NOK 14 114 929,- som tilsvarer 34,6% av totalkapitalen. Samla balanse var på NOK 40 830 288,-.

Møreforsking AS har etter vedtektene ikkje høve til å betale ut utbytte, og alt overskot går attende til verksemda og vert nytta til investeringar i kompetanse og utstyr til å drive forskning.

Styret tilrår at resultatet – stort NOK 653 481,- leggjast til annan eigenkapital.

VIDARE DRIFT

Årsrekneskapen for 2008 for Møreforsking AS og for konsernet Møreforsking er gjort opp under føresetnad om vidare drift. Etter styret si meining gir den framlagte årsrekneskapen og balansen saman med tilhøyrande notar eit dekkande bilete av konsernet si drift og økonomiske stilling ved årsskiftet.

UTSIKTENE FRAMOVER

Møre og Romsdal framstår på mange som ei "gäte" i høve til forskning og utvikling. På den eine sida scorar fylket lågt på dei fleste indikatorar som målar innsatssida i form av utdanningsnivå, og investeringar i forskning. Talet på forskarårsverk i høve til folketalet er lågt. Ungdom som tek lengre høgare utdanning utanfor fylket flyttar i liten grad attende, og regionen har svak evne til å tiltrekkje seg arbeidskraft med lang utdanning. Samtidig har fylket eit næringsliv som driv kommersiell innovasjon i verdsklasse, og som er gode til å anvende resultat frå forskning i eige innovasjonsarbeid. Mykje utviklingsarbeid skjer internt i bedriftene, der kundar og leverandørar er viktigaste samarbeidspartnarar og kjelder til nyskaping. Samarbeidet mellom FoU miljøa og næringslivet er godt utvikla i høve til å anvende forskingsresultat. Samtidig aukar kravet til

kunnskapsinnhald, og næringslivet vert meir og meir avhengig av å ha tette band mot sterke utdannings- og forskingsmiljø for å kunne hevde seg på ein global konkurransearena også i framtida.

Dei tre høgskolane i Møre og Romsdal har ei nøkkelrolle som leverandør av utdanning til både næringslivet og offentleg sektor i regionen i form av ingeniørar, økonomar, lærarar, helsepersonell og ei rad andre yrke. Alle dei tre høgskolane har utdanningstilbod som er nasjonalt leiande på viktige fagfelt. Høgskolane utviklar kompetanse som i stor grad blir i fylket. Slik sett er det heilt avgjerande å utvikle utdanningstilboda ved høgskolane vidare, både på bachelor-, master- og doktorgradsnivå. Flaskehalsen for å få dette til ligg på forskingssida, både i høve til å utvikle meir forskingsbaserte studie og å levere meir forskning til både næringsliv og offentleg sektor. Møre og Romsdal treng auka forskingskapasitet og sterkare forskingsmiljø. Det må byggjast institusjonar og forskingsmiljø med nasjonal og internasjonal konkurransekraft på område der regionen har fortrinn.

Møreforsking har ei tett kopling mot høgskolane, det regionale næringslivet og offentleg sektor, og ønskjer å underbygge utvikling av både studietilboda og nye faglege satsingar gjennom anvendt forskning. Møreforsking si rolle er å supplere og å forsterke den auka forskings- og utviklingsaktiviteten i godt samarbeid og samspel med kvar av dei tre høgskolane. Vi vil auke den vitskapelege produksjon, utdanne og rekruttere fleire forskarar og bygge sterkare forskingsmiljø på og mellom kvart campus.

Finanskrisa som oppstod i 2008 gjer at internasjonal økonomi er i tilbakegang. Vi kan vente svake internasjonale konjunkturar i lang tid framover, og mange bedrifter må omstille seg. Erfaringar frå tidlegare kriser og undersøkingar gjort av Forskingsrådet tilseier i ein slik situasjon at mange bedrifter vil redusere sine forskingsinvesteringar og utsette prosjekt. Dei "krisepakane" som så langt er sett ut i livet rettar seg i liten grad mot å stimulere til auka forskning. Aktivitetsnivået og talet på prosjekt i frå marine bedrifter er framleis høgt, men vi opplever ein nedgang i talet på oppdrag frå offentleg sektor. Møreforsking opplevde stor oppdragspågang og aktivitetsvekst i 2008. Vi ventar ikkje den same auken i aktivitetsnivået i 2009. I en slik situasjon prioriterer vi langsiktig oppbygging av kompetanse og styrking av den vitskapelege produksjonen.

Volda 31.12.2008 / 18.06.2009

Bjørn Berge
leiar

Rune Garen
nestleiar

Bergljot Landstad

Anne Øie

Margareth Kjerstad

Anne Stene

Roar Tabro
direktør

Martin Risnes

RESULTATREGNSKAP UTDRAG

MORSELSKAP			KONSERN
2008		Noter	2008
	DRIFTSINNEKTER		
27 729 611	Driftsinntekter	1, 9	41 517 094
341 592	Endring av oppdrag i arbeid og forskotsfakturert på prosjekt		-123 485
744 572	Andre driftsinntekter		399 486
28 815 775	Sum driftsinntekter		41 793 095
	DRIFTSKOSTNADER		
15 368 205	Løn og sosiale kostnader	3, 6	25 229 053
141 861	Avskrivning	4	236 818
10 061 864	Direkte prosjektkostnader		11 813 808
3 275 858	Andre driftskostnader	3	4 707 245
28 847 787	Sum driftskostnader		41 986 924
-32 013	Driftsresultat		-193 829
	FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER		
955 830	Finansinntekter		1 234 396
1 110	Finanskostnader		3 699
954 720	Netto finansresultat		1 230 697
922 708	Ordinært resultat før skattekostnad		1 036 868
269 227	Skattekostnad på ordinært resultat	10	303 570
653 481	Årsresultat før minoritetsinteresser		733 298
	Minoritetsseigar sin del av årsresultatet	2	39 111
653 481	Årsresultat etter minoritetsinteresser		694 187

BALANSE UTDRAG

MORSELSKAP

KONSERN

31-12-08		Note	31-12-08
	EIGE		
	ANLEGGSMIDLAR		
	Varige driftsmidler		
119 433	Tomt	1, 4	119 433
330 300	Bygg	1, 4	330 300
898	Bil	1, 4	898
720 322	Inventar og kontormaskiner	1, 4	1 080 407
1 170 953	Sum varige driftsmidler		1 531 038
	FINANSIELLE ANLEGGSMIDLAR		
60 045	Aksjar	5	1 110 795
4 386 032	Aksjar dotterselskap	5	
4 446 077	Sum finansielle anleggsmidler		1 110 795
5 617 030	SUM ANLEGGSMIDLAR		2 641 833
	OMLAUPSMIDLAR		
0	Varer	1	0
	Krav		
5 786 349	Kundekrav	1	8 793 444
1 560 790	Oppdrag i arbeid	1	1 914 383
4 257	Andre krav	1	47 252
7 351 396	Sum krav		10 755 079
27 861 862	Bankinnskott	7	33 040 486
35 213 257	SUM OMLAUPSMIDLAR		43 795 565
40 830 288	SUM EIGE		46 437 398
	EIGENKAPITAL OG GJELD		
	EIGENKAPITAL		
	Innskoten egenkapital		
500 000	Aksjekapital		500 000
13 864 415	Overkursfond		13 864 415
50 000	Anna innskoten egenkapital		50 000
14 414 415	Sum innskoten egenkapital	8	14 414 415
	Opptent egenkapital		
-299 486	Anna egenkapital		437 564
-299 486	Sum opptent egenkapital	8	437 564
14 114 929	SUM MAJORITETEN SIN EIGENKAPITAL	8	14 851 979
	Minoritetsinteresser	2	264 061
14 114 929	SUM EIGENKAPITAL	8	15 116 040

BALANSE UTDRAG

MORSELSKAP			KONSERN
31-12-08		Note	31-12-08
	GJELD		
	LANGSIKTIG GJELD		
1 563 404	Utsatt skatt	10	2 495 093
9 400 000	Andre forpliktelser	1	9 400 000
10 963 404	Sum langsiktig gjeld		11 895 093
	KORTSIKTIG GJELD		
4 076 494	Leverandørgjeld		4 396 106
1 342 899	Skuldige offentlege avgifter		2 705 633
	Betalbar skatt	10	
5 714 038	Forskot på prosjekt	1	6 952 071
4 618 523	Anna kortsiktig gjeld		5 372 455
15 751 954	Sum kortsiktig gjeld	1	19 426 265
26 715 358	SUM GJELD		31 321 358
40 830 288	SUM EIGENKAPITAL OG GJELD		46 437 398

Volda 31.12.2008 / 18.06.2009

Bjørn Berge
leiar

Rune Garen
nestleiar

Bergljot Landstad

Anne Øie

Margareth Kjerstad

Anne Stene

Roar Tabro
direktør

Martin Risnes

NOTAR

NOTE 1

REKNESKAPSPRINSIPP

Årsrekneskapen er sett opp i samsvar med rekneskapslova av 1998. Konsernet nyttar regnskapsreglane for små selskap. Det vert gjort greie for rekneskapsprinsippa nedanfor.

Inntekter/Kostnader

Inntekter vert resultatført etter oppteningsprinsippet, i takt med utføring av arbeid og medgåtte kostnader.

Tilskot til prosjekt vert bruttoført og resultatført etter same prinsipp som andre inntekter. Andre generelle tilskot vert inntektsført jamt gjennom året.

Kostnader vert resultatført i same periode som tilhørande inntekt etter samanstillingsprinsippet.

Hovudregel for vurdering og klassifisering av eige og gjeld

Eige bestemt til varig eige eller bruk er klassifisert som anleggsmidlar. Anna eige er klassifisert som omlaupsmidlar. Krav som skal tilbakebetalast innan eitt år er klassifisert som omlaupsmidlar. Ved klassifisering av kortsiktig gjeld er tilsvarande kriterium lagt til grunn.

Anleggsmidlar vert vurderte til kostpris, men vert nedskrivne til verkeleg verdi når verdifallet ikkje er venta å vere forbigåande. Anleggsmidlar med avgrensa økonomisk levetid vert avskrivne planmessig.

Langsiktige lån vert balanseførde til nominelt motteke beløp på etableringstidspunktet.

Omlaupsmidlar vert vurderte til lågaste av kostpris og verkeleg verdi. Kortsiktig gjeld vert balanseført til nominelt motteke beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld vert ikkje oppskrivne til verkeleg verdi som følgje av renteendring.

Andre anleggsaksjar

Anleggsaksjar der selskapet ikkje har særleg medverknad, vert balanseførde til kostpris. Investeringane vert nedskrivne til verkeleg verdi dersom verdifallet ikkje er forbigåande.

Varer

Varer er vurderte til det lågaste av kostpris og netto salsverdi. For råvarer og varer i arbeid vert netto salsverdi rekna til salsverdien av ferdig tilverka varer redusert for gjenverande tilverkningskostnader og salskostnader.

Kontrakter / Igongverande prosjekt

Verdien av prosjekt i arbeid er vurdert til utlegg som kan vidarefakturereast samt medgått tid til godkjend faktureringsatts. Utfaktureringsattsane dekkjer løn, sosiale kostnader og overhead. "Løpande

avrekningsmetoden med forteneste" vert som tidlegare år lagt til grunn for vurdering av verdien av prosjekt i arbeid. For prosjekt som ein ventar kan gi tap, vert heile det berekna tapet kostnadsført umiddelbart.

Utført, ikkje fakturert arbeid vert vist på eiga linje i balansen som oppdrag i arbeid. A-konto betalningar og forskot som er motteke frå kundar, der faktureringa overstig utført arbeid, vert vist på eiga linje i balansen som forskot på prosjekt under kortsiktig gjeld.

Krav

Kundekrav og andre krav vert oppførte til pålydande etter frådrag for avsetjing til venta tap. Avsetjing til tap vert gjort på grunnlag av ei individuell vurdering av dei einskilde krava.

Bankinnskot, kontantar og liknande

Bankinnskot, kontantar og liknande inkluderer kontantar, bankinnskot og andre betalingsmidlar med forfallsdato som er kortare enn tre månader frå transaksjonstidspunktet.

Konsolidering

Møreforsking AS eig 51% av aksjane i Møreforsking Molde AS. Resterande 49% er eigde av Høgskolen i Molde. Stemmedelninga i generalforsamlinga er tilsvarande. Møreforsking Molde AS er konsolidert i konsernrekneskapen der alle vesentlege interne transaksjonar og mellomverande mellom selskapa er eliminerte.

Samanlikningstal

Møreforsking AS vart skipa 08.06.2007 i samband med ein omorganiseringssprosess som er gjennomført med virkning frå 01.01.2008. Konserndanninga skjedde også frå 01.01.08 og difor manglar samanlikningstal.

Selskapa i konsernet er, i likheit med andre forskingsinstitutt, pålagt skatteplikt f.o.m. inntektsåret 2008. Skattekostnaden er samansett av endring i utsett skatt i løpet av året og betalbar skatt for 2008. Utsett skatteforplikting pr. 01.01.2008 er utrekna med basis i retningslinjer frå Skattedirektoratet og inngåande balanse pr. 01.01.2008 er korrigert for dette.

Forskningsfond

Møreforsking har motteke forskningsmidlar frå Møre og Romsdal Fylke, gjenstående pr 31.12.08 er kr 9,4 mill.. Midlane skal nyttast til å utvikle og styrke prioriterte forskingsområde som er regionalt viktige.

NOTE 2

KONSERNLITHØVE

Konsernet omfattar morselskapet Møreforsking AS og dotterselskapet Møreforsking Molde AS.

Konserndanninga skjedde pr. 01.01.08 der Møreforsking AS som eit ledd i omorganiseringa av drifta tok over Møreforsking STI sine aksjar i Møreforsking Molde AS (51%).

Minoriteten sin del av Møreforsking Molde AS utgjer 49%.

	2008
Minoriteten sin andel av eigenkapitalen pr 01.01	224 950
Minoriteten sin andel av årets resultat	39 111
Minoritetsinteresser 31.12	264 061

Overkursfondet i dotterselskapet er innbetalt av morselskapet og er dermed eliminert i konsernregnskapet.

NOTE 3 LØNNSKOSTNAD, TAL PÅ TILSETTE, GODTGJERINGAR MED MEIR

Lønnskostnad	2008	Gjennomsnittleg tal på tilsette (årsverk)	42
Lønn	19 026 061		
Folketrygdavgift	3 084 055		
Pensjonskostnader (sjå note 7)	2 723 036		
Andre ytingar	395 900		
Sum	25 229 053		
		Revisor	2008
		Kostnadsført revisjonshonorar konsern	87 300
		Revisjonsrelaterte tilleggstenester konsern	23 920

NOTE 4 VARIGE DRIFTSMIDLAR

	Tomt	Bygg	Maskiner/ Utstyr / Bil	Program-vare	Sum
Kostpris 01.01.	119 433	877 500	1 760 529	276 024	3 033 486
Tilgang	-	-	228 516	803 676	1 032 192
Avgang	-	-	-	-	-
Kostpris 31.12.	119 433	877 500	1 989 045	1 079 700	4 065 678
Akk avskrivningar 31.12.	-	(547 200)	(1 586 545)	(400 894)	(2 534 639)
Bokført verdi 31.12.	119 433	330 300	402 500	678 806	1 531 038
Avskrivningar 2008		44 400	138 692	53 726	236 818
Økonomisk levetid		20 år	3-5 år	5 år	
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	Lineær	

NOTE 5 ANLEGGSAKSJAR

Anleggsmidlar	Eigarandel	Pålydande	Kostpris	Balansført
Institdata AS	1,0 %	1 000	9 295	9 295
Molde Kunnskapspark	0,7 %	1 000	50 750	50 750
Kunnskapsparken Eiendom AS	20,0 %	100	1 000 000	1 000 000
Ålesund Kunnskapspark AS	0,7 %	1 000	50 750	50 750
Sum			1 110 795	1 110 795

NOTE 6 PENSJONSKOSTNADER, - MIDLAR OG -FORPLIKTINGAR

Møreforsking er pliktig til å ha ei tenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tenestepensjon. Selskapet har ei kollektiv pensjonsforsikring i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) som oppfyller krava i lov om obligatorisk tenestepensjon.

Pensjonsordninga gir rett til ei definert yting i samsvar med tariffavtalen i kommunal sektor. Framtidig utbetaling frå KLP avheng av talet på opp-teningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og storleiken på ytingane frå folketrygda.

I tillegg til den ordinære tariffesta tenestepensjonsordninga kjem ytingar i form av tidlegpensjon og avtalefesta pensjon (AFP) frå 62 år. Dette er også ei kollektiv ordning som er forsikra gjennom Kommunal Landspensjonskasse og er basert på 100 % utjamning.

Årets pensjonspremie og andre tilleggssinnbetalingar er tekne med i resultatregnskapet som lønnskostnad. Pensjonsforpliktingar er ikkje balansførte, jf. NRS nr. 8.

	2008
Årets pensjonspremie:	2 723 036
Pensjonspremiefond pr 31.12	7 472
Talet på tilsette pr. 31.12 som er omfatta av pensjonsordninga	43

NOTE 7 BUNDNE BANKINNSKOT

	2008
Av bokført bankinnskot er følgande beløp bunde:	1 092 964

NOTE 8 EIGENKAPITAL

Innskoten egenkapital	Omarbeida 01-01-08	Endringar	31-12-08
Aksjekapital	500 000		500 000
Overkursfond	13 864 415		13 864 415
Annen innskoten egenkapital	50 000		50 000
Sum innskoten egenkapital	14 414 415	-	14 414 415
Opptent egenkapital	01-01-08	Årets resultat	31-12-08
Sum omarbeida annen egenkapital	(256 624)	694 187	437 564
Sum omarbeida opptent egenkapital	(256 624)	694 187	437 564
Sum majoritetens egenkapital	14 157 792	694 187	14 851 979
Minoritetsinteresser	224 950	39 111	264 061
Sum egenkapital	14 382 742	733 298	15 116 040

NOTE 9 TILSKOT

Selskapet mottok offentlege tilskot som ein del av den ordinære prosjektverksemda. Desse tilskota vert bruttoført og inntektsført etter medgått tid og kostnader.

Ein mottok også generelle tilskot (grunnløyving) frå Norges Forskningsråd og Møre og Romsdal Fylke.

	2008
Grunnløyving frå Norges Forskningsråd	2 200 000
Tilskot Møre og Romsdal Fylke	1 368 000

NOTE 10 SKATT

Skattekostnaden vert samanstillt med rekneskapsmessig resultat før skatt. Skattekostnaden omfattar betalbar skatt (skatt på skattepliktig inntekt i året) og endring i netto utsett skatt.

Spesifikasjon av forskjellen mellom regnskapsmessig resultat før skattekostnad og skattepliktig nettoinntekt.

Resultat før skattekostnad	1 036 868
+/- Permanente forskjeller	47 309
+/- Endring i midlertidige forskjeller	-5 651 125
Sum skattegrunnlag i året	-4 566 948

Mellombelse forskjeller fordeler seg som følger:

	01.01.2008	31.12.2008	Endring
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	10 973 712	16 258 327	-5 284 615
Anleggsmidler	-3 146 841	-2 780 331	-366 510
			0
Underskot til framføring	0	-4 566 948	4 566 948
Netto mellombelse forskjeller	7 826 871	8 911 048	-1 084 177
Mellombelse forskjeller som ikkje er utlikna	0	0	0
Utsatt skatteforpliktelse 28%	2 191 523	2 495 093	-303 570

Utsatt skatteforpliktelse er oppført som langsiktig gjeld i balansen ihht. god regnskapsskikk.

Årets skattekostnad:

Betalbare skatter	0
Endring utsatt skatt	-303 570
Sum	-303 570

REVISJONSMELDING

hovden & vatne statsautoriserte revisorar as

Medlemmer i Den norske Revisorforening
Org.nr. 987 832 916 MVA
E-post: firmapost@h-v.no
www.h-v.no

Til Generalforsamlinga i Møreforsking AS

REVISJONSMELDING FOR 2008

Vi har revidert årsrekneskapen for Møreforsking AS for rekneskapsåret 2008, som syner eit årsoverskot på kr 653.481,- for morselskapet og eit årsoverskot på kr 733.298 for konsernet før minoritetsinteresser. Vi har også revidert opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen, føresetnaden om at drifta skal halde fram og forslag til bruk av årsoverskotet. Reglane i rekneskapslova og god rekneskapsskikk i Noreg er nytta ved utarbeidinga av rekneskapen. Årsrekneskapen er samansett av resultatrekneskap, balanse, opplysningar i notar og konsernrekneskap. Årsrekneskapen og årsmeldinga er lagde fram av styret og direktøren i selskapet. Vår oppgåve er å vurdere og uttale oss om årsrekneskapen og andre tilhøve slik revisorlova krev.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, medrekna revisjonsstandardar vedtekne av den Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardane krev at vi planlegg og utfører revisjonen slik at han gir oss den tryggleiken vi treng for at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon. Revisjon omfattar kontroll av utvalde delar av materialet som ligg til grunn for informasjonen i årsrekneskapen, vurdering av dei rekneskapsprinsippa som er nytta og av vesentlege rekneskapsestimat og dessutan vurdering av innhaldet i og presentasjonen av årsrekneskapen. Så langt det følgjer av god revisjonsskikk, omfattar revisjon også ein gjennomgang av forvaltninga av formua og rekneskaps- og intern kontrollsystema i selskapet. Vi meiner at revisjonen vår gir eit forsvarleg grunnlag for konklusjonane.

Vi meiner at

- årsrekneskapen er lagt fram i samsvar med lov og forskrifter, og gir eit rettvisebilete av selskapet og konsernet si økonomiske stilling 31. desember 2008 og for resultatet i rekneskapsåret som er i samsvar med god rekneskapsskikk i Noreg
- leiinga har oppfylt plikta si til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg
- opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen, føresetnaden om at drifta skal halde fram og forslag til bruk av årsoverskotet, er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Ørsta, den 18. juni 2009
Hovden & Vatne

Arvid Hovden (sign)
statsautorisert revisor

HOVUDKONTOR:	AVD. KONTOR	
Ørsta, Vikegt. 5 Postb. 203, 6151 Ørsta Tlf.: 70 04 59 00 • Faks: 70 04 59 01	Volda, Halkjelsgt. 1 Postb. 345, 6101 Volda Tlf.: 70 07 69 33	Eid, Lotevegen 21 Postb. 315, 6772 Nordfjordeid Tlf.: 57 88 64 16

MØREFORSKING VOLDA

Møreforskning Volda driv samfunnsvitskapleg forskning med hovudvekt på regional utvikling og velferd. Fagfelta er utvikla i samarbeid med Høgskulen i Volda, som vi samarbeider tett med både om fagleg utvikling og gjennomføring av forskingsprosjekt.

Møreforskning Volda hadde i 2008 12 forskarar tilsett i ulike stillingsdelar. Saman med tilsette frå Høgskulen i Volda, dannar desse eit felles fagleg miljø på om lag 20 forskarar innan velferdsforskning og regionalforskning. Det vart i 2008 arbeidd med 26 ulike prosjekt og publisert 21 rapportar. Møreforskning Volda hadde i 2008 ei omsetning på NOK 7,3 mill og eit resultat på NOK 0,1 mill.

REGIONALFORSKING

Ein fellesnemnar for mange av prosjekta innanfor forskingsområdet regional utvikling, er at det vert arbeidd med utgangspunkt i metoden og fagfeltet "kommunikativ planlegging". Det er ein tilnæringsmåte til planlegging som legg vekt på heilskap, deltaking, samarbeid og samordning. Sentrale tema i prosjekta innanfor samfunnsplanlegging har vore interkommunale planprosessar, organisering og partnerskap mellom offentleg, privat og frivillig sektor.

Eit anna sentralt forskingstema innanfor regional utvikling, er forholdet mellom menneske og stad, særleg med tanke på folketalsutvikling. I eit fylke der tilgangen på kompetanse og arbeidskraft ofte er knapp, er forholdet menneske – stad eit sentralt spørsmål med tanke på dei rammevilkåra eit ekspansivt næringsliv har for vidare utvikling.

Eit tredje område dreier seg om vilkåra for småskalanæringar. Sjølv om kategorien små verksemdar huser store variasjonar, står dei overfor mange av dei same utfordringane. Møreforskning har hatt prosjekt som gjeld støtteordningar til utkantbutikkar, entreprenørskapssatsingar og rekrutteringsutfordringar for utkantsindustriar og organisering av samarbeid i fiskeoppdrettsnæringa.

Oppdragsgjevarar på dette forskingsområdet er i stor grad offentlege instansar på regionalt eller nasjonalt nivå, som fylkeskommunar, direktorat og departement. Lokale aktørar, som kommunar og bedrifter, er andre aktuelle oppdragsgjevarar, og fleire prosjekt er finansiert av Forskningsrådet.

Prosjekteksempel:

LOKAL KLIMAPLANLEGGING

Lokal klimaplanlegging var sentralt for Møreforskning Volda i 2008. Vi deltok i eit tverrfagleg utviklingsprosjekt i tett samarbeid med ni deltakarkommunar på Søre Sunnmøre. Prosjektet retta søkelyset mot lokale konsekvensar og utfordringar knytt til globale menneskeskapte

klimaendringar. Prosjektet har hatt eit todelt siktemål retta mot metodeutvikling for kommunal klimaplanlegging og utvikling av eit tverrfagleg vidareutdanningstilbod i lokalt klima- og miljøplanarbeid. Arbeidet har vore organisert som eit samarbeid mellom Høgskulen i Volda, Møreforskning Volda, ENØK-senteret, Tussa Kraft og Volda og Ørsta Reinholdsverk.

Med utgangspunkt i fire utvalde satsingsområde; stasjonær energibruk, transport og arealbruk, forbruk, avfall og avfallshandtering, har det vore lagt opp til opne planprosessar med vekt på deltaking, erfaringsutveksling og gjensidig læring. Målet er å utvikle lokale strategiar som er godt forankra hjå politikarar, kommunal administrasjon og innbyggjarar – i høve til å utvikle gode prosessar for lokal klimaplanlegging.

Prosjektet starta opp i januar 2008 og vart avslutta våren 2009. Husbanken, Møre og Romsdal fylke, Nordea, Tussa og Høgskulen i Volda har delteke i finansiering av prosjektet. På den faglege sida er det etablert eit godt samarbeid med KS Møre og Romsdal og Møre og Romsdal fylke.

VELFERDSFORSKING

Innanfor velferdsforskning er folkehelse, inkludering og utdanning hovudtema. Ei sentral problemstilling i denne forskinga har vore korleis planprosessar kan brukast for å medverke til inkludering, betre vilkår for folkehelse og gode opplæringsrammer. Det er såleis nære koplingar mellom velferdsforskningsfeltet og forskingsfeltet regional utvikling.

Når det gjeld folkehelse, har mange av prosjekta dreia seg om organisering og bruk av verkemiddel i førebyggjande helsearbeid. Her har spørsmål knytt til forankring av folkehelsearbeidet, og bruk av livsstilsintervensjon som verkemiddel vore sentrale.

Forskinga innan området inkludering omhandlar i stor grad prosessar og tiltak som fremjar eller hindrar marginalisering av ulike grupper i samfunnet. Det har særleg vore fokus på tiltak og tilrettelegging for grupper med særskilte behov, som til dømes barn og unge, særvilkårselevar, menneske med psykiske lidningar, menneske med psykisk utviklingshemmingar og andre grupper med funksjonshemmingar. I mange av prosjekta har implementeringa av rettar desse gruppene har i følgje lovverket, og korleis ein kan fremje inkludering i planprosessar, vore viktige problemstillingar.

Utdanningsprosjekta omfattar både grunnskulenivået, vidaregåande opplæring og høgre utdanning, men med vekt på dei to første. Evalueringar av reformer og forsøk utgjer hovuddelen av prosjektporteføljen. Innanfor høgre utdanning er evalueringar av studietilbod, særleg etter- og vidareutdanningstilbod, ein viktig del av aktiviteten. Koplinga mellom pedagogisk kompetanse og annan samfunnsvitskapleg kompetanse er sentral i utdanningsforskninga ved Møreforskning.

Oppdragsgjevarar er både nasjonale, regionale og lokale aktørar, i mange tilfelle departement, direktorat og kommunar. Resultata frå forskinga vil såleis ofte ligge til grunn for avgjerder både i forvaltninga og i politiske organ.

Prosjekteksempel:

BUSETTING AV FLYKTINGAR I KOMMUNANE

Møreforsking Volda starta hausten 2008 prosjektet "Busetting av flyktingar i kommunane". Prosjektet er finansiert av Husbanken. Møre og Romsdal er studieområde og målsettinga er å identifisere gode busettingsstrategiar i kommunane. Arbeidsmarknaden i Møre og Romsdal er stram, og det er stor mangel på arbeidskraft. Likevel er det høg sekundærflytting blant flyktingar. Møreforsking har ut frå dette sett nærare på korleis ulike kommunar arbeider bustadsosialt.

Undersøkinga viser at kommunane organiserer det bustadsosiale arbeidet svært ulikt, og at organisering ofte heng saman med kommunestørrelse, talet på flyktingar som vert busett og om kommunen sjølv drifter asylmottak. Kommunar med eige bustadkontor og sterk grad av koordinering knytt til Husbankens ordningar, er dei kommunane som er mest tilfredse med organiseringa.

Bustadsosiale handlingsplanar blir i liten grad brukt i busettingsarbeidet, og fleire kommunar har heller ikkje utarbeidet slike. Kunnskapen som kommunane har om Husbanken sine finansieringsordningar er variabel. I mange kommunar er forvaltninga av Husbanken sine ordningar fragmentert og lite koordinert. Mangelfull kunnskap om desse verkemidla svekker det bustadsosiale arbeidet blant flyktingar.

Dei fleste kommunane har utfordringar med tilgong på bustader, gjennomstrømming i kommunale bustader og manglande buerfaring blant flyktingane. Vanlege strategiar i busettingsarbeidet er busetting nær sentrumsområde og busetting i kommunale bustader. Undersøkinga viser at små og store kommunar har ulike utfordringar.

Flyktingane, som er informantar i undersøkinga, er frå åtte ulike nasjonar, og er ei mangfaldig gruppe. Nesten alle er busett i kommunal bustad, men dei fleste ønskjer å kjøpe eigen bustad. Flyktingane har motteke bustøtte, men har elles lite kjennskap til Husbanken og ordningane dei kan søke der. Dei fleste bur i leiligheiter eller tomanns-/firemannsbustader, og i integrerte og sentrale bustadområde. Dei fleste flyktingane er i kvalifisering eller arbeid, men har likevel små nettverk og dei deltek i liten grad i frivillige lag og organisasjonar. Blant flyktingane er trivsel og nettverk den viktigaste faktoren som avgjer om dei vil bli buande eller flytte. Over halvparten ønskjer å bli buande i kommuna dei bur i no.

For å legge til rette for gode strategiar for å busette flyktingar, bør det satsast meir på interkommunalt samarbeid mellom små kommunar, og fleire kommunalt drivne asylmottak. Det vil trulig være teneleg å etablere ei ny finansieringsordning retta mot å rettleie flyktingane, og å satse på innovative finansieringsordningar og eigarskapsmodellar for flyktingar. Fleire kommunar bør lage bustadsosiale handlingsplanar til

bruk i arbeidet dei gjer for å busette flyktningar, slik at det bustadsosiale arbeidet blir betre koordinert og meir heilskapleg.

ADMINISTRASJON/FORSKINGSLEIING:

Anne Aarskog	Førstekonsulent
Marit Eliassen	Konsulent
Gunnar Stave	Avdelingsleiar frå 18.08.08
Else Ragni Yttredal	Avdelingsleiar til 01.08.08

VITSKAPLEG TILSETTE MØREFORSKING VOLDA I 2008:

Unni Aarflot	Cand. Polit	Forskar
Johan Barstad	Master i samfunns- planlegging	Forskar
Finn Ove Båtevik	Dr. polit.	Forskar
Randi Bergem	Cand. Polit	Forskar
Lars Julius Halvorsen	Cand. Polit	Forskar/stipendiat
Marte Hanche-Dalseth	Cand. Polit	Forskar
Grethe Mattland Olsen	Cand polit	Forskar/stipendiat
Susanne Moen Ouff	Master i samfunns- planlegging	Forskar
Brynhild Solvang	Master i samfunns- planlegging	Forskar/stipendiat
Geir Tangen	Cand. Polit	Forskar
Else Ragni Yttredal	Cand.polit	Forskar

TILSETTE VED HØGSKULEN I VOLDA SOM DELTOK I PROSJEKTARBEID I 2008:

Jørgen Amdam	Dr. scient	Professor
Roar Amdam	Dr. agric	Professor
Irene Bele	Dr. polit	Førsteamanuensis
Inge Dyrhol	Siviløkonom	Førstelektor
Siv Måseidvåg Gamlem	Master i spesial- pedagogikk	Høgskolelektor
Nathalie Homlong	Mag dr	Førsteamanuensis

MØREFORSKING MARIN

Møreforskning Ålesund skiftet i 2008 navn til Møreforskning Marin. Avdelingen er organisert i fire forskningsgrupper som gjenspeiler verdikjeden i marine næringer. Møreforskning Marin gjennomfører ulike forsknings- og utviklingsprosjekter for fiskeflåte, oppdrettsnæring, foredlingsindustri, eksportører, bransjeorganisasjoner og salgslag.

Forsknings- og utviklingsoppgaver i marine næringer krever tverrfaglige tilnærminger der en kombinerer kunnskap fra ulike deler av verdikjeden – fra hav til bord. Tverrfagligheten ivaretas bl.a. gjennom et tett faglig og operativt samarbeid med Institutt for Biologiske fag ved Høgskolen i Ålesund. Samarbeidet inkluderer også bruk av anlegg, laboratorier og utstyr. I tillegg har vi faglig samarbeid med andre forsknings- og kunnskapsmiljø innen marine næringer nasjonalt og internasjonalt.

Den faglige ressursbasen består i tillegg til egne ansatte, også av kollegaer ved Høgskolen i Ålesund som deltar i ulike prosjekter og andre former for faglig samarbeid. Møreforskning Marin hadde i 2008 18 ansatte, hvorav 15 var vitenskapelig ansatte. Sammen med kollegaer fra Høgskolen i Ålesund gir dette en ressursbase innenfor marin forskning på om lag 30 medarbeidere med allsidig kompetanse og erfaring fra anvendt forsknings- og utviklingsarbeid for sjømatnæringen. Møreforskning Marin er lokalisert i Gangstøvika, der vi har kontorer, laboratorier og ulike fasiliteter til å drive forsøk.

Møreforskning Marin arbeidet med rundt 75 ulike prosjekter i 2008, der hovedtyngden er anvendte forsknings- og utviklingsprosjekter som gjøres på oppdrag fra og i samarbeid med sjømatbedrifter. Aktivitetsnivået økte innenfor alle fire forskningsfeltene som avdelingen arbeider på. Det ble utarbeidet 27 ulike rapporter, i tillegg til artikler til vitenskapelige tidsskrifter. I tillegg kommer 25 innlegg og presentasjoner på ulike faglige konferanser og seminar.

Omsetningen for Møreforskning Marin var i 2008 på NOK 14,8 mill og årsresultatet ble på NOK 1 mill.

RESSURSER OG FANGST

Sentrale fagområder innenfor forskningsfeltet Ressurser og fangst er fiskeribiologi, fangstmetoder, fangstbehandling, levende lagring og havbruk. Vi har arbeidet mye med dyphavsarter som blåkveite, og isgalt, samt kystnære ressurser som taskekrabbe.

De senere årene har følgende forskningsfelt vært sentrale:

- Fangstoptimalisering ved bruk av ny teknologi og effektivisering av fiskeredskap.
- Kartlegging av nye arter og lite utnyttede ressurser.
- Ressurskartlegging og forvaltningsrettede oppgaver i samarbeid med Grønlands Naturinstituttet og Havforskningsinstituttet.
- Fangst og levende lagring av skaldyr med fokus på dyrevelferd og sluttkvalitet på varen.
- Oppdrett og utnyttelse av nye arter.

Vi utfører i tillegg miljøundersøkelser, bl.a. av oppdrettsanlegg og lokaliteter.

Informasjonsmaterieell om fangstbehandling

For å oppnå optimal kvalitet og økt prisnivå på norsk fisk, må fisken produseres på rett måte. Til tross for at fiskeflåten har de beste forutsetninger for å behandle fisken korrekt gjennom hele fangst- og produksjonsprosessen, oppstår det lett feil. Dette medfører ofte redusert kvalitet, noe som ikke kan rettes opp igjen. På oppdrag fra FHF og Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag har Møreforskning Marin utført et prosjekt som har hatt som målsetning å bidra til økt kvalitet, forbedret lønnsomhet og mindre reklamasjoner.

Som et ledd i prosjektet har Møreforskning Marin utarbeidet et undervisningshefte samt faktaark som viser hvordan man skal ivareta kvalitet og gjennomføre korrekt fangstbehandling. Materialet er utarbeidet med faglig forankring i fagbøker, foreskrifter, litteratur og informasjonshefter, samt praktiske erfaringer fra referansegruppen. Hefte har illustrative bilder som viser hvordan fisken skal produseres, hvordan feil oppstår og hvilke konsekvenser dette har på sluttproduktet.

Undervisningsmaterialet skal benyttes til kurs for fiskere og som oppslagsverk ombord i båtene. Prosjektet er gjennomført i samarbeid med en referansegruppe fra Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag, Møre og Romsdal Fiskarlag, Ålesund videregående skole, fiskeflåte og eksportører. Arbeidet har vært finansiert av FHF og Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag.

FOREDLING

Innenfor foredling er råstoffbehandling, videreforedling, utnyttelse av restråstoff og produktutvikling viktige fagområder. Det er grunnleggende at sjømatnæringen utvikler og leverer produkter av god kvalitet, basert på effektive og lønnsomme produksjonsprosesser. Møreforskning Marin har derfor fokus på følgende forskningsfelt:

- Råstoffkvalitet for villfanget og oppdrettet fisk.
- Optimalisering av kvalitet og produksjonsprosesser i salt- og klippfiskindustrien.
- Totalutnyttelse av villfanget og oppdrettet fisk og skaldyr.
- Fersk og levende sjømat.
- Produktutvikling for utvalgte skaldyr og fiskearter.

Kongekrabberogn

Gjennom prosjektet "Markedsmuligheter og markedsuttesting av kongekrabberogn" har Møreforskning testet kongekrabberogn i ulike markeder. Kongekrabberogn er et biprodukt som frem til i dag ikke har vært utnyttet fordi det ikke har vært tillatt å fiske etter hunnkrabber, verken i Norge eller andre steder i verden. Lovverket er nå endret slik at dette nå er tillatt.

Før markedstesting ble kongekrabberognen rensert, saltet og tilsatt olje. Den ble deretter lagt på glass og produktprøver ble sendt til et femtitals restauranter i Norge, Spania, Frankrike og Japan. Flere av restaurantene har stjerner i "Guide Michelin". En vurdering fra dem som jobber med råvarer og mat på heltid, er viktig for å få en faglig vurdering av råvareegenskaper, mulig produktutnyttelse og produktets potensial. Restaurantene vurderte bl.a. produkttegenskaper, holdbarhet og emballasje.

Bruksområdene for kongekrabberogn er mange; bl.a. sushi, garnityr og smaksforsterker i forskjellige retter og i sauser. Kongekrabberogn må brukes i små mengder. Oppfatninger om smak varierer og noen mente at rognen hadde en nøytral smak, mens andre sa at rognen smakte salt, skalldyr, sjø og alger. De fleste var imidlertid positive til smaken. Mange likte den sprø og crispy konsistensen, mens andre syntes rognen hadde for små og harde rognkorn. Fargen på kongekrabberoggen varierer gjennom året og mellom individer fra lilla til brun. De fleste brukerne likte den lilla fargen best, men hadde ikke noe imot å bruke den brune så lenge fargeforskjellene var naturlige. Dette er positivt med tanke på å få utnytte mest mulig av rognen.

Uttestingen viste at interessen for produktet i de ulike landene var god og at sannsynligheten for kjøp var forholdsvis stor. Et nytt produkt som kun finnes i små kvanta, må gjøres kjent. Det gjøres best ved at det blir introdusert gjennom restaurantsegmentet. Mange av restaurantene som testet kongekrabberoggen mente at den er et spennende produkt med unike egenskaper og stort potensial. Prosjektet ble finansiert av FHF.

MARKED

Norsk sjømatnæring har store markedsmuligheter. For å være konkurransedyktige må norske sjømatprodusenter levere det kundene vil ha – hver dag.

Møreforskning Marin driver markedsrettet forskning og utviklingsarbeid på ulike fiskeslag og produkter, både mot innenlands- og eksportmarkedet. Markedsrettet forsknings- og utviklingsarbeid involverer ofte andre fagområder i Møreforskning. Nisjeprodukter og lite utnyttede arter/ressurser har et spesielt fokus, men også mer tradisjonelle produkter og arter er viktige arbeidsfelt.

Vi arbeider med prosjekter innen følgende forskningsfelt:

- Markedsundersøkelser/analyser
- Produktuttesting
- Merkevarerbygging

Levende reker, et nytt produkt for skalldyrnæringen

Norsk rekenæring har gått gjennom en markant endring de siste årene. Høye drivstoffpriser og svake markedspriser har gitt vanskelige driftsvilkår. Som følge av dette har flere rekebåter gått i opplag og mange rekefabrikker er lagt ned. Flere tiltak er gjort for å snu denne utviklingen. Prosjektet "Levende reker - fra felt til mottak" er et av de nye satsingsområdene som retter seg mot kystfisket, dvs. små og mellomstore rekebåter og mottaksanlegg.

Prosjektet har som mål å undersøke muligheten for fangst, fangstbehandling og mellomlagring av levende reker (*Pandalus borealis*). Prosjektet er et samarbeid mellom Møreforskning, Sirevåg AS, Lyngen Reker, Rogaland Fiskesalgslag og Rekeforum i FHL. Med fokus på tauetid for trålen, riktig fangstbehandling, rekens grunnleggende biologiske krav og dyrevelferd, har Møreforskning funnet frem til praktiske metoder som gjør det mulig å frakte levende reker fra fangstfelt til mottak med høy overlevelse og god råstoffkvalitet.

Ved å få leveranse av levende reker kan mottaksanleggene utvikle et bredere produktspekter enn de har hatt muligheten til per i dag. Rekene kan kokes i EU-godkjente anlegg og selges ferske eller MAP

pakket til markeder som Frankrike eller England. Rekene kan kondisjoneres og selges ferske til Japan, eller pakkes om og sendes levende til det spanske markedet.

Det satses nå videre for å kartlegge markedsmuligheten for produkt av levende reker og å teste ut disse i utvalgte markeder.

MARIN BIOTEKNOLOGI

Marin bioteknologi er et fagområde i sterk utvikling som krever mye kunnskap og avansert analyseteknologi. Møreforskning Marin og Høgskolen i Ålesund samarbeider om å drive forskningsprosjekter og utvikle fagområdet og vi arbeider på følgende forskningsfelt:

- Aquamedisin
- Biofilm
- Marine oljer – omega3
- Molekylærbiologi

Det finnes en rekke muligheter for å utnytte og anvende kunnskaper fra marin bioteknologi på helt nye områder, for eksempel rettet mot helse og ernæring, og maritim industri. Vi arbeider derfor tverrfaglig og gjennomfører prosjekter i samarbeid med andre fagfelt ved Møreforskning Marin og Høgskolen i Ålesund.

Omegaland

En gruppe bestående av bedrifter som driver raffinering av marine oljer, Høgskolen i Ålesund, Møreforskning AS og Ålesund kunnskapspark AS utviklet i 2008 Omegaland som et felles klyngeutviklingsprosjekt.

Marine oljer brukes i dag både som mat til mennesker, fôr til dyr og fisk, samt til teknisk bruk og kosmetikk. Interessen for og kunnskapene om utvinning og anvendelse av ulike typer marine oljer og ingredienser er sterkt stigende, drevet fram av en sterk markedsutvikling, spesielt for Omega 3-produkter. Omega 3 basert på marint råstoff er særlig rike på fettsyrene EPA og DHA, som det etter hvert foreligger mye vitenskapelig dokumentasjon på at har positive helsemessige egenskaper både for mennesker, dyr og fisk.

Verdensmarkedet for omega til sluttbruker (kosttilskudd og ingredienser) anslås til 700 mill USD. Det norske markedet for omega3-produkter er doblet på 4 år og var i 2007 på NOK 285 mill. Framover forventes veksten å bli sterkest for omegaoljer brukt som ingrediens i andre matvarer (functional food) og legemidler. Det skjer en tilsvarende rivende utvikling innenfor bruk av andre marine ingredienser.

Visjonen for Omegaland er at klyngen skal utvikles til å bli et ledende globalt kunnskapsmiljø for modifisering og industriell foredling av marine oljer og ingredienser til human konsum og helseprodukter. Bransjen og bedriftene representerer en rekke spennende utviklingsmuligheter både i form av nye produkter, prosesser og anvendelser av omega3-oljer. Omegaland vil legge et godt grunnlag for en langsiktig oppbygging av kompetanse og forskningskapasitet innenfor marine oljer og bioteknologi i samarbeid mellom bedriftene, Høgskolen og Møreforskning.

Ålesund Kunnskapspark AS har prosjektansvaret for Omegaland og Robert Wolff er ansatt som prosjektleder for den 3-års perioden prosjektet er planlagt å pågå.

ADMINISTRASJON/FORSKINGSLEIING:

Agnes Christine Gundersen	Adm.leder/Forskningsleder (permisjon fra juni 2008)
Gunnar Gundersen	Førstekonsulent
Harald-Inge Haagensen	IT-ansvarlig
Øyvind Herse	Adm. leder (fra 01.08.2008)

VITENKAPLIGE PERSONALE ANSATT MØREFORSKING MARIN I 2008:

Grete Hansen Aas	Dr. scient	Forsker
Snorre Bakke	M Sc (fra 13.08.2008)	Forsker
Ingebrigt Bjørkevoll	Fiskerikandidat (fra 01.01.2008)	Forsker
Jan Erik Dyb	Cand. scient	Forsker
Kari Lisbeth Fjørtoft	Fiskerikandidat	Forsker
Inge Fossen	Dr. scient (til 30.04.08)	Forsker
Agnes Christine Gundersen	Dr. scient	Forskningsleder
Audny Hellebø	Cand. scient	Forsker
Ann Helen Hellevik	Høgskolekandidat	Vitenskapelig konsulent
James Kennedy	Dr. scient (fra 01.07.2008)	Forsker
Margareth Kjerstad	Fiskerikandidat	Forsker
Wenche Emblem Larssen	Bioingeniør	Vitenskapelig konsulent
Natalia Rønneberg	M Sc	Forsker
Marianne Lindhjem Staurset	Høgskolekandidat (fra 01.11.2008)	Vitenskapelig konsulent
Astrid Kari Woll	Cand. real	Forsker

ANSATTE VED HØGSKOLEN I ÅLESUND SOM DELTOK I PROSJEKTARBEID I 2008:

Kristin Bjørdal	Høgskolelektor
Bjørn Magne Hatlø	Høgskolelektor
Marit Kvangardsnes	Førsteamanuensis
Knut Sjøstad	Instituttleder
Stein Eric Solevåg	Høgskolelektor
Anne Stene	Førsteamanuensis
Marianne Synnes	Førsteamanuensis
Birgitte Paulsen Torset	Overingeniør
Per Magne Walde	Førsteamanuensis
Robert Wolff	Høgskolelektor

MØREFORSKING MOLDE

Møreforsking Molde AS eies av Møreforsking AS (51%) og Høgskolen i Molde (49%). Møreforsking Molde har i snart 30 år drevet oppdragsforskning primært innenfor fagfeltet der Høgskolen i Molde har særlig kompetanse. Aktiviteten er nå særlig knyttet til samfunnsøkonomiske problemstillinger og logistikk. Den faglige ressursbasen består av egne medarbeidere og forskere med forankring i fagmiljøet ved Høgskolen i Molde.

Møreforsking Molde hadde i 2008 totalt 20 ansatte i ulike stillingsandeler, hvorav 9 med første kompetanse eller bedre. Det ble arbeidet med om lag 30 prosjekter hvorav tredjeparten var rene forskningsprosjekter. Det ble utarbeidet 16 rapporter foruten at det ble arbeidet med artikler til vitenskapelige tidsskrifter. I tillegg holdt ansatte en rekke foredrag foruten ulike innlegg i aviser, radio, tv og ulike tidsskrift. Ansatte deltok med innlegg på flere internasjonale konferanser. Sammen med Høgskolen i Molde var Møreforsking Molde i 2008 vertskap for EVA-Forum, som er en årlig nasjonal evalueringskonferanse med deltakere fra departement/direktorat og evalueringsfaglige miljø. Konferansen i Molde samlet 80 deltakere.

Møreforsking Molde hadde i 2008 totale inntekter på ca NOK 13,5 mill og et resultat på NOK 0,1 mill. Selskapets egenkapital er på vel NOK 6 mill.

TRANSPORTØKONOMI:

Innen forskningsfeltet transportøkonomi gjennomfører vi økonomiske analyser av infrastrukturtiltak, utvikling av transportmodeller og vi studerer effekter i forhold til anbudsprosesser og kontrakter for offentlig innkjøp av transporttjenester. Fagmiljøet innen transportøkonomi ved Møreforsking Molde og Høgskolen i Molde er ett av de tyngste i nasjonal sammenheng. Vi er involvert i et bredt spekter av prosjekter innen transportplanlegging på nasjonalt og regionalt nivå innenfor:

- Nytte-/kostnadsanalyser av infrastrukturinvesteringer
- Infrastruktur og næringsøkonomisk utvikling
- Transportmodeller
- Kollektivtransportanalyser
- Intermodale transportløsninger
- Reguleringsordninger og innkjøp av offentlige transporttjenester

Prosjekteksempel:

TRANSPORTMODELLER - ET VIKTIG GRUNNLAG FOR Å VURDERE EFFEKTER AV SAMFERDSELSTILTAK

Nasjonal Transportplan (NTP) 2010–2019 ble nylig lagt fram. Dette er et viktig dokument som gir grunnlaget for utforming av transportsystemene nasjonalt og regionalt.

I den situasjonen som norsk økonomi nå er inne i, vil sannsynligvis transportinvesteringer og driftstiltak kunne bli brukt for å stimulere

aktiviteten i økonomien. Selv om rammene til slike tiltak skulle øke, vil det være viktig å ha gode verktøy for å velge de riktige prosjektene. Dette gjelder ikke minst fordi de investeringene som gjøres nå, skal gi en langsiktig avkastning som strekker seg lang ut over den økonomiske nedgangskonjunkturen som vi nå er inne i. De tiltak som velges, bør bidra til at vi får en bedring i samlet utnyttelse av Norges realressurser på lengre sikt. Dette vil være viktig for å øke størrelsen på den kaka som både vi og framtidige generasjoner skal dele. Det modellverktøyet som Møreforsking Molde har utviklet, gir et godt grunnlag for å ta riktige valg.

Et nytt nasjonalt modellsystem for persontransport danner grunnlaget for å beregne virkninger av tiltak i transportnettet. Arbeidet med modellen har vært finansiert gjennom sekretariatet for NTP og har pågått siden 2002. Sterkt forenklet kan vi si at det nye modellsystemet beregner hvor mange reiser som vil gjøres mellom ulike områder i landet og hvordan disse reisene foretas. Det siste dreier seg både om fordelingen på transportmidler og på reiseruter. Over tid skjer det endringer i reise mønsteret for personreiser som skyldes utvikling i bosetting, befolkningens sammensetning og økonomi, men også endringer i transportsystem og andre forhold. Dette aktualiserer også to viktige bruksområder, nemlig trafikkprognoser og konsekvensvurderinger for samferdselspolitiske tiltak. Systemet ser på reiser med ulike transportmidler og på ulike reiserelasjoner, og de gjør det lettere å se ulike prosjekter og tiltak i sammenheng.

Det har vært en sterk tendens til å vurdere ett og ett prosjekt eller tiltak isolert, mens effekter og lønnsomhet for ett prosjekt i realiteten kan være sterkt avhengig av hvilke andre prosjekter som blir realisert. En av styrkene i modellsystemet ligger nettopp her. Dette er noe av grunnen til at systemet legges til grunn for kvalitetssikring av samfunnsøkonomiske analyser knyttet til store offentlige investeringsprosjekter innen samferdsel (KS i regi av Finansdepartementet). Så langt har prosjektene Rogfast (krysning av Boknafjorden), Hardangerbrua, Vossapakken og E-18 Langangen-Grimstad blitt kvalitetssikret av Møreforsking Molde. I tillegg har modellsystemet vært brukt i enkeltstående analyser både av investeringer og driftstiltak. Eksempler på slike analyser er konsekvenser av gratis bruk av riksvegferjer i Norge, nytt dobbeltspor Oslo-Ski, effekter av rassikringstiltak, effekter av å endre maksimalpriser på regionale flyruter samt analyser av veginvesteringer som Kvisvegen og krysning av Romsdalsfjorden. I tillegg er det utviklet nye måter å beregne effekter av tiltak innen kollektivtransport på, som er publisert internasjonalt.

LOGISTIKK:

Innenfor forskningsfeltet logistikk ligger hovedvekten på analyse og design av logistikksystem, utvikling av modeller, metodikk og styringsystem, samt analyser av ulike verdikjeder. Det logistikkfaglige miljøet ved Møreforsking Molde og Høgskolen i Molde er betydelig i norsk sammenheng. Ved siden av at det ved Høgskolen i Molde gjennomføres utdanning og forskningsarbeid på master- og dr. grads-nivå, utføres det gjennom MFM oppdragsforskning med fokus på disse områdene:

- Logistikkøkonomi for forsyning og distribusjon
- Logistikkøkonomi for industriell virksomhet
- Styringsystemer – modeller og IT-løsninger
- Verdikjedeanalyser (Supply Chain Management)

Faggruppen gjennomfører oppdragsforskning for næringsliv og myndigheter, og er engasjert i flere nasjonale forskningsoppdrag.

Prosjekteksempel logistikk: **NYFRAKT-PROSJEKTET**

Møreforsking Molde gjennomførte i 2007 forprosjektet "Fornøyelse av kystfrakteflåten", på oppdrag for Fraktefartøyenes Rederiforening (FR). I forprosjektet ble det påvist at kystfrakteflåten har høy gjennomsnittsalder og dårlig kapasitetsutnyttelse. I tillegg består næringen i stor grad av små rederi med liten grad av samarbeid om transportoppdrag. Samtidig var myndighetene opptatt av miljøforbedring og flytting av varetransport fra land til sjø. På dette grunnlaget ble NyFrakt-prosjektet lansert, for planlegging av "kostnadseffektive og miljøvennlige kystfraktefartøy tilpasset et fremtidsrettet logistikksystem". Prosjektet er et BIP-prosjekt (Brukerstyrt InnovasjonsProsjekt) med støtte fra Forskningsrådet. Prosjektet gjennomføres i FR-regi, som et samarbeid innenfor et bredt sammensatt konsortium bestående av 9 rederier, 5 partnere fra maritim industri, Marintek og Møreforsking Molde. NyFrakt-prosjektet gjennomføres i løpet av 2008-09.

Møreforsking Molde sine oppgaver i prosjektet har vært å analysere flåtens utnyttelsesgrad og forbedringsmuligheter, en analyse av havnestruktur og varestrømmer langs kysten, samt en analyse av næringsrammevilkår. Parallelt er det satt i gang arbeid med utvikling av nye kystfraktefartøy som skal være miljøvennlige og kostnadseffektive. Visjonen for prosjektet er at våre maritime miljøer skal utnytte sine fortrinn i en samlet dugnad for å utvikle nye fartøyløsninger tilpasset en framtidig kystlogistikk. Prosjektet har allerede gitt grunnlag for to nye logistikkfaglige oppdrag for Møreforsking Molde, som begge dreier seg om økt fartøytutnyttelse ved å kombinere lastoppdrag på tvers av enkeltrederi (samseiling).

NÆRINGSØKONOMI:

Møreforsking Molde har lange tradisjoner innen evaluering, utredninger og analyser av næringspolitiske virkemidler, effektmålinger, mv. Et hovedtema er effekter av offentlig støtte til næringsutvikling og utvikling av nærings- og forskningspolitiske virkemiddel, utvikling av nytte/kostnadsanalyser mv. Fagmiljøet har over tid også gjennomført en rekke analyser av den maritime næringsklyngen, har nå også sett nærmere på effekter av petroleumsaktivitet i regionen og gjennomførte i 2008 også den første analysen av den norske møbelindustriklyngen. I tilknytning til disse klyngeanalysene er det også gjort ulike studier av kompetanse og kunnskapsoverføring i bedrifter som har aktivitet i flere land, ikke minst i maritim sektor.

Faggruppa har sin basiskompetanse innen samfunnsøkonomi og spesielt innenfor nytte-/kostnadsanalyser. Forskningslederen, professor Arild Hervik, er mye benyttet i forbindelse med offentlige utredninger og en rekke andre offentlige utvalg.

Prosjekteksempel næringsøkonomi: Samfunnsøkonomiske nytte-kostnadsanalyser

Møreforsking Molde fikk i 2008 finansiering fra Forskningsrådet til et to-årig strategisk instituttprosjekt for å videreutvikle miljøets lange erfaring knyttet til samfunnsøkonomisk nytte-kostnadsanalyser. Målsettingen med prosjektet er å bygge opp kompetanse og publisere vitenskaplige artikler innen bruk av realopsjonsteori i evaluering av store irreversible prosjekter karakterisert av usikkerhet, samt innen metodeutvikling for evaluering av investeringsprosjekter der det er mulighet for strategisk tilpassning. Prosjektet har FoU-arbeid, energimarkeder og transportsektoren som forhåndsdefinerte anvendelsesområder, men i

praksis kan metoden og erfaringene benyttes på tvers av sektorer, noe som illustreres gjennom rekken av praktiske prosjekt hvor fagmiljøet er involvert, som for perioden gjelder:

- Nukleære virksomheter ved Institutt for energiteknikk IFE, en samfunnsøkonomisk kost/nytte-analyse. Sekretariat for internasjonal ekspertgruppe finansiert av Forskningsrådet
- Investeringer i kraftmarkedet, muligheter og utfordringer for Midt-Norge. Del av flerårig prosjekt finansiert av Økonomisk og Administrativt Forskningsfond i Midt-Norge
- Kvalitetssikring av store statlige prosjekter over 500 millioner. Flerårig rammeavtale med Finansdepartementet
- Resultat- og effektmåling av brukerstyrt forskning. Finansiert av Forskningsrådet

ADMINISTRASJON:

Lasse Bræin	Daglig leder
Tone Finnøy Straumsheim	Førstekonsulent

FORSKINGSLEDELSE:

Svein Bråthen	Transportøkonomi
Oddmund Oterhals	Logistikk
Arild Hervik	Næringsøkonomi

VITENSKAPLIGE PERSONALE ANSATT I MØREFORSKING MOLDE:

Bjørn G. Bergem	M Sc	Rådgiver
Ove Bjarnar	Cand. polit	Forsker
Helge Bremnes	Cand. polit	Forsker
Lasse Bræin	MSc, MBA	Daglig leder
Svein Bråthen	Dr. scient	Forskningsleder/ førsteamanuensis HiMolde
Cristina Ciobanu	M Sc	Forskningsassistent
Karolis Dugnas	M Sc	Forskningsassistent
Kjetil Haugen	Ph. D.	Forsker/professor HiMolde
Arild Hervik	Cand. oecon	Forskningsleder/ professor HiMolde
Jan Husdal	M Sc	Forsker
Kjell Jansson	Dr. oecon	Forsker
Gøran Johannessen	M Sc	Forskningsassistent
Kristian Kristoffersen	M Sc	Forskningsassistent
Erik Nesset	Dr. polit	Forsker/førsteamanuensis HiÅ
Asmund Olstad	Dr. oecon	Forsker/førsteamanuensis HiMolde
Anne Marte Ostad	M Sc	Forskningsassistent
Oddmund Oterhals	Dr. ing	Forskningsleder
Jens Rekdal	Cand. polit	Forsker
Maria Sandsmark	Dr. polit	Forsker
Arthur Sund	M Sc	Forskningsassistent

ANSATTE VED HØGSKOLEN I MOLDE SOM DELTOK I PROSJEKTARBEID I 2008:

Dag Magne Berge	Dr.polit.	Førsteamanuensis
Judith Molka-Danielsen	Ph.D	Førsteamanuensis
Hallgeir Gammelsæter	Dr.polit	Professor
Ingunn Gjerde	Cand.polit.	Amanuensis
Harald M. Hjelle	Ph.D.	Prorektor, førsteamanuensis
Beinta i Jäkupsstova	Ph.D.	Førsteamanuensis
Eli Kjersem	Cand.polit.	Stipendiat
Odd I. Larsen	Cand.oecon.	Professor
Arne Løkketangen	Dr.scient.	Professor
Johan Oppen	Ph.D.	Førsteamanuensis
Martin Risnes	Cand. real	Førsteamanuensis
Lars Rønhovde	Cand. polit	Amanuensis
Øyvind Sunde	Siv.øk.	Førstelektor/Stipendiat
Turid Aarseth	Cand.polit.	Amanuensis
Bjørnar Aas	Ph.D.	Førsteamanuensis

Hovedkontor:

MØREFORSKING AS
Postboks 325, N-6101 Volda
Telefon 70 07 52 00
Telefax 70 07 52 01

Avdelingskontor:

MØREFORSKING VOLDA
Postboks 325, NO-6101 Volda
Telefon 70 07 52 00
Telefax 70 07 52 01

MØREFORSKING MARIN
Postboks 5075, NO-6021 Ålesund
Telefon 70 11 16 00
Telefax 70 11 16 01

MØREFORSKING MOLDE AS
Britvegen 4, NO-6411 Molde
Telefon 71 21 40 00
Telefax 71 21 42 99